

آب جوامع را متحد می سازد^۱

منبع: تارنمای روایات برنامه توسعه ملل متحد، به نشانی اینترنتی:

<https://stories.undp.org/water-unites-communities>

تاریخ انتشار: ۱۴ ژوئن ۲۰۲۴

مترجم: حمیدرضا زرنگار

آب زندگی را پایدار می سازد. آب یک منبع اساسی و ارزشمند برای رفاه نظام های طبیعی و انسانی است. آبراهه ها، طبیعی یا مصنوعی مردم و جوامع را به هم متصل می کنند. آب و تغییرات اقلیمی به گونه ای جدایی ناپذیر با یکدیگر مرتبط اند. با افزایش شدید دما، آب می تواند کمیاب تر، غیرقابل پیش بینی تر و آلوده تر گردد. هنگامی که آب کمیاب می شود، کل نظام ها از هم می پاشند و بر توسعه پایدار، تنوع زیستی و دسترسی مردم به آب و فاضلاب تأثیر می گذارد. ارتباط جوامع قطع می شود و تنش ها به وجود می آیند.

اما این نوشته روایت سه جامعه است که ابتدا در درون از خود جدا شدند و سپس توسط آب دوباره به هم وصل شدند.

ابتدا روایت روستای مظلوم که از رود فرات دور است و آب به سختی به زمین آن می رسد. کانال آبیاری روستای مظلوم از روستای مرآت می گذشت و کشاورزان آب را از آن برداشت می کردند. کانال آبیاری طولانی بود آب به اندازه کافی به روستای مظلوم نمی رسید و زمین آن را تشنه و خشک می کرد. شیخ هویدی الهنداوی، رهبر قبیله الراشد در روستای مظلوم می گوید:

"ما برای آبیاری به چاه ها متکی بودیم که البته این اتکا تولید را کاهش داد و به زمین های ما آسیب زیادی وارد کرد."

آب مهر و محبت را اشاعه می دهد

در استان دیرالزور در شرق سوریه، کشاورزان به آب رودخانه فرات متکی اند که از میان یک منطقه محاط در زمین های خشک می گذرد. سال ها درگیری موجب تقسیم و غفلت سرزمین و مردم آن شده است. احیای زمین و روابط اجتماعی چالشی برای هر دو جامعه است. رهبران روستاهای مظلوم و مرآت بخشی از یکی از هفت کمیته

---

^۱ Water unites communities

حل اختلاف مشارکتی تازه تاسیس هستند که به عنوان میانجی برای درگیری بین جوامع و ایجاد اعتماد بین مردم عمل می کنند. پس از آموزش کمیته ها با همکاری برنامه توسعه ملل متحد گفتگوها را تسهیل کردند و جوامع خود را در توسعه ابتکارهایی برای مقابله با برخی چالش هایی که با آن مواجه هستند، مشارکت دادند. حل مشکل کانال آبیاری یکی از این ابتکارها بود که از سوی این دو روستا مطرح شد. کمیته محلی شروع به کار کرد.

با مشارکت فعال روستاییان از جمله زنان، توافقی برای توسعه و بازسازی کانال انجام شد. این کانال به آبیاری تقریباً ۲۵۰۰ دونوم^۲ (دو و نیم کیلومتر مربع) کمک کرد و از حدود ۳۵۰ خانوار در روستاهای وابسته به مزارع حمایت نمود. علاوه بر تامین آب مزارع و افزایش تولیدات کشاورزی، این کانال هر دو جامعه را در مدیریت و حکمرانی آب درگیر کرد که امکان واکنش سریع تر به خشکسالی و ارتقای ثبات اقتصادی محلی را فراهم ساخت. وقتی رقابت بر سر آب از بین رفت و مردم دست به دست هم دادند تا مسئله را به نحوی حل کنند که به نفع همه باشد، تنش ها کاهش یافت. شیخ هویدی الهنداوی می گوید:

"اگر معضل ادامه می یافت، نتیجه میان دو روستا فاجعه بار می شد. ما نام آن را کانال دوستی نهادیم، زیرا واقعا مهربانی را ترویج کرد."

آب مردم را به یکدیگر پیوند می دهد

نالاثامبی ولا یوتام^۳ یک رهبر جامعه بومی کشاورز و ماهیگیر در شرق سریلانکا می گوید:

"زمان هایی وجود دارد که کشاورزی در اینجا غیرممکن می شود."

مادورانکر میکولان^۴ و کونجا کولام^۵ موطن ۲۲۹ خانوار بومی در باتیکالوا^۶ ناحیه ای در شرق سریلانکا هستند. این روستاها در مناطق دور افتاده و صعب العبور با خدمات اولیه محدود در زمینه های مختلف و از جمله آموزش و بهداشت قرار دارند. این جوامع همچنین برای به دست آوردن خدمات عمومی به منظور حفظ معیشت خود تلاش می کنند. آن ها از جاده های نامناسب و سیلابی شدن مکرر کانال آب مرکزی که آب مزارع هر دو روستا را تامین می کند، در رنج اند. این موضوع نه تنها به محصولات زراعی آسیب می زند، بلکه زندگی روزمره

---

^۲ دونوم Dunum واحد مساحت در اراضی و متصرفات امپراتوری قدیم عثمانی که تقریباً معادل ۱۰۰۰ متر مربع است.

^۳ Nallathambi Velayutham

^۴ Madurankernikulam

^۵ Kunjakulam

^۶ Batticaloa

روستایان را مختل می کند. تنش ها بر سر مدیریت آب فزونی گرفت. گاجندینی^۷ عضو مرکز اجتماع محلی وانی^۸ می گوید:

“به دلیل نبود جاده، تهیه دارو برای سالمندان در زمان سیل دشوار بود. دانش آموزان در هنگام وقوع سیل قادر به استفاده از زمین نبودند. مواردی وجود داشته است که معلمان زن با وسایل نقلیه موتوری تردد کرده و لیز خورده اند”.

گروه محلی پراجا ماندالا^۹ ایک گروه مدیریت اجتماعی که بر مشارکت دادن مردم در تصمیم گیری و تقویت رهبری متمرکز است، در برنامه ریزی و ساخت جاده جدید و تعمیر کانال نقش محوری داشت. با مشارکت مردم از هر دو روستا، مدیریت مشترک بهبود زیرساخت ها باعث ایجاد اعتماد و درک متقابل شد.

زنان نیز اکنون در مدیریت منابع آب مشارکت دارند. سه رهبر زن از گروه های بومی در کمیته نظارت بر عملیات و نگهداری کانال آب خدمت می کنند. با کنترل جریان آب توسط کانال، برداشت از ۵ تا ۱۰ گونی به ۲۰ تا ۲۵ گونی در هر جریب رسیده است. برنامه توسعه ملل متحد در بخش های واوونیا^{۱۰}، ترینکومالی^{۱۱} و باتیکالووا در منطقه خشک دچار درگیری، برای شناسایی و اجرای راه حل ها در درگیری های زیست محیطی و مبتنی بر منابع در جوامع مختلف کار می کند.

یک پایگاه داده جدید حاوی بیش از سیزده درگیری مربوط به زمین و آب ثبت شده از سال ۱۹۵۶ است. حوادث جدید در حال ردیابی هستند و یک برنامه هشدار اولیه در تلفن های موبایل به مردم کمک می کند تا هرگونه اختلاف را گزارش کنند. برنامه توسعه ملل متحد همچنین ظرفیتی را در ۲۴۶ مقام دولتی و کارکنان سازمان های غیر دولتی برای سیستم های هشدار اولیه ایجاد کرده است. بیش از ۱۸۳۵۰ نفر به طور غیر مستقیم از مداخلات جامعه محور بهره مند شده اند. از طریق ۱۶ مشاوره چندجانبه، ۷۳۵ شرکت کننده، شامل ۲۹۲ زن و ۱۳۳ جوان، در برنامه ریزی و اجرای مداخلات اجتماعی شرکت داشتند. یک نماینده خانوار در گروه پراجا ماندالا می گوید:

---

^۷ Gajendini

^۸ Vati

^۹ Praja Mandala

^{۱۰} Vavuniya

^{۱۱} Trincomalee

"در اکثر جلسات گذشته با سایر شرکا، همیشه این مردان بودند که در آن شرکت داشتند، زیرا آن ها باید به شهر سفر کنند. برای تغییر، در این جلسه، ما توانستیم نگرانی های خود را مطرح کنیم و مسائل اصلی را به طور جمعی شناسایی کنیم".

آب موجب تاب آوری می گردد

منطقه دیخیل^{۱۲} در جنوب جیوتی، در کنار مرز اتیوپی، منطقه ای دورافتاده و خشک با جوامع قومی گوناگون است. مردم منطقه خدمات و منابع ضروری محدودی دارند. بر اساس یک مطالعه جدید توسط برنامه توسعه ملل متحد، وزارت کشور جیوتی و مرکز فناوری و نوآوری برای توسعه، نرخ فقر ۷۸ درصد است و ۴۲ درصد از مردم نیز درگیر در ناامنی غذایی اند. دو روستا در این منطقه میزبان گروه هایی از اقوام متمایز هستند. روستای سدلی^{۱۳} محل سکونت جامعه کشاورز موسوم به آفاز است و منطقه روستای باکره محل زندگی جامعه عشایری سومالیایی است که در تجارت فعالیت می کنند. بیش از یک هزار نفر، این روستاها را خانه می نامند. تغییرات اقلیمی کمبود آب را تشدید کرده، خشکسالی های مکرر مهاجرت و آسیب پذیری را افزایش داده و انسجام اجتماعی دو جامعه را تحت فشار قرار داده است. به دنبال بررسی های اجتماعی که نیازهای ضروری را ترسیم کرد و مطالعاتی در مورد هیدروژئوفیزیک منطقه، برنامه توسعه ملل متحد از ساخت چاه ها و مخازن آب با پمپ های خورشیدی و سیستم های فواره در هر دو روستا حمایت کرد و آب را به مردم، مزارع و دام ها رساند. فعالیت های کشاورزی مشترک دسترسی به آب و همکاری بین جوامع، تقویت اعتماد، تقویت پیوندهای اجتماعی و ایجاد انعطاف پذیری در برابر تغییرات اقلیمی را بهبود بخشیده است. زنان نیز نقش بسزایی دارند. ۴۰ زن در مدیریت منابع آب مشارکت دارند.

برنامه توسعه ملل متحد در منطقه دیخیل فراتر از دو روستا کار می کند تا جوامع را به هم نزدیک سازد. مجمع دیخیل ۲۰۲۳ تحت رهبری وزارت کشور و با حمایت مرکز فناوری و نوآوری برای توسعه بیش از یکصد ذینفع را گرد هم آورد تا "منشور دیخیل" را که از توسعه محلی و انعطاف پذیری حمایت می کند، تهیه کنند. مشارکت جوانان و زنان کلیدی بوده است و ۱۸ جوان به عنوان سفیران انسجام اجتماعی، فضاها را گفتگو را رهبری می کنند. تلاش های مشارکتی به ایجاد یک راهبرد ملی برای انسجام اجتماعی کمک می کند و جامعه ای قوی را ارتقا می دهد تا قادر به مقابله با محیط چالش برانگیز باشد.

---

۱۲ Dikhil

۱۳ Sadli

انتظار می رود تغییرات اقلیمی تهدیدهای دسترسی به آب، غذا و بهداشت را تشدید کند. محدودیت های فزاینده منابع، انسجام اجتماعی را تهدید نموده و خطر درگیری بر سر منابع کمیاب تر را افزایش می دهد.

ابتکارات هدفمند و جامعه محور، از جمله کانال ها، نوسازی جاده ها، و مدیریت کاربری زمین، می تواند فراتر از توسعه زیرساخت های فیزیکی باشد و به محرک های درگیری پردازد. تعارضات بر سر منابع طبیعی و تغییرات اقلیمی بر زنان در سطوح نامتناسب تأثیر می گذارد و به این ترتیب بر حضور آن ها در فرآیندهای تصمیم گیری تأکید می گردد.

ایجاد جوامع قوی تر و انعطاف پذیرتر که در تلاش های خود برای بهبود شرایط زندگی و حل مناقشات متحد هستند، از ریشه شروع می شود. این ابتکارها به رفاه اجتماعی، اقتصادی و زیست محیطی تبدیل می شوند.

پروژه های ذکر شده از طریق *فاندینگ ویندوز*^{۱۴} (سازوکار بودجه موضوعی برنامه توسعه ملل متحد) تأمین مالی شده اند. پنجره حکمرانی، ایجاد صلح، بحران و انعطاف پذیری^{۱۵} نیز توسط *دانمارک*، *لوکزامبورگ* و *جمهوری کره* پشتیبانی می شود.

---

^{۱۴} Funding Windows

^{۱۵} The Governance, Peacebuilding, Crisis and Resilience Window